



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvvm Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

85. Tornanvs in foro interno ob voluntatem Domini præsumptam excusatur à restitutione rei ablatae saltem statim facienda: & inde etiam non peccauit mortaliter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

lem, esto in se & vi revelationis diuinæ certissimum foret, quorum neutro modo hæresim committeret, vt rectè notat Arriaga *Loc. cit. n. 76.* addens, sic Catholicissimū quemque sæpè de mysterijs fidei dubitare posse: atque in eundem sensum Scholasticos docere, scientiam & opinionem de eodem obiecto cohære posse, quia vnā eandemque veritatem manifestè probari vno argumento: & altero non probari nisi probabiliter seu opinatiuè, nullo modo repugnat.

LXXXV. *Tornanus ait in Confessione, se cuidam ovem abegisse, & cum imponeretur ei restitutio, subdit, credere se, Dominum illius ovis non esse invitum, vtut aliàs materia sit gravis, certè libenter condonaturum, si rogaretur. Queritur 1. Vtrum Tornanus ex præsumpta hac Domini voluntate excusetur à restitutione? 2. Quid si eandem ovem abigendo putasset, Dominum illius non denegaturum, si peteret, an idcirco furtum mortale non commisisset?*

Videtur Tornanus non excusari inde à restitutione, aut furtum minùs graue committere. Tum quia talis licentia conditionalis non sufficit ad valorem actuum, v g. ad audiendam confessionem vt ex communi docet Suarez *Tom. 3. de Relig. l. 8. de statu Relig. cap. 11.* Ergo nec sufficit ad accipiendam aut retinendam rem alterius, eo inscio. Tum quia aliàs Religiosus citra violationem paupertatis

pertatis accipiet aut retinebit rem aliquam sine præscitu Prælati, si putet hunc non negaturum licentiam aut restitutionem non postulaturum, si sciret, aut rogaretur, quod tamen absque dissolutione paupertatis religiosæ admitti nõ potest, quando enim aliquis talem facultatem sibi non finget?

Resp: 1. Tornanum in foro interno ob voluntatem Domini præsumptam excusari à restitutione, saltem statim faciendam. Ita ex communi Lugo *de just. Disp. 21. n. 52.* Quia si remissio creditoris expressa sufficiat, cur non etiã rationabiliter præsumpta? Quod si Dominus, qui præsumitur non inuitus, sit reuerã inuitus, nõ ided peccauit Tornanus differendo restitutionem, sed comperto errore ad eam faciendam obligatur, vt rectè Molina *Tom. 3. D. 68. num. 3. Dixi in foro interno;* nam in foro externo semper præsumitur Dominus inuitus, nisi adsint sufficientes coniecturæ, quæ id persuadent iuxta glossam in *l. inter omnes. S. rectè. V. verumtamen. ff. de furtis.*

Resp: 2. Tornanum ex prædicta præsumptione non commisisse peccatum graue. Ita D. Antonin. Rosella, Angles, Syluester, & teste Lugo *cit. n. 54.* satis communis sententia. Ratio est, quia sic res non est ablata inuito Domino, aut certè non quoad substantiam, sed tantum quoad modum, vt præter alios tradit etiam Less. *l. 2. de just. cap. 12. n. 49.*

Ad 1. in contrarium negamus consequentiam; quia ad Sacramenta & eorum valorem ex communi Theolog. requiritur voluntas positiua antecedens, quæ causet illos effectus; ad excusandam autem malitiam furti non requiritur positiua Domini voluntas, sed solum quod non sit positiuè inuitus, id quod accidit, quoties Dominus ita est affectus, vt si peteretur res, eam concederet.

Ad 2. Concedi sequelam à nonnullis apud Lugo n. 56. quibus fauent Suarez loc. cit. n. 11. & Lessius l. 2. de iust. c. 41. in fine. Verum licet doctrina hæc absolutè etiam in Religioso locum habere possit, de facto tamen non tam facilè præsumitur Prælati non inuitus, quàm Dominus sæcularis, eò quod iste solum attendat ad suam vtilitatem, à qua si propter substantiam rei ablata non retardetur, displicentia modi parùm eundem moratur: ille verò insuper attendat ad bonum religiosi statûs, & obseruationem regularum, cui frequenter nõ tam substantia rei ablata, quàm modus aduersatur, vt pluribus explicat Lugo Disp. 3. de Iust. sect. 7. à num. 123.

LXXXVI. *Theopemptus Parochus in concubinato vivit cum Theopempta femina Laica, idque ex certis testimonijs rescit Iudex sæcularis, qui mox in ades parochiales Theopempti cum apparitoribus suis irruens & concubinã inde vi extrahens, ac suo eam sistens tribunali omnes expensas in captura*